

MISTROVSTVÍ NAD OSUDEM

JAMES ALLEN

TOTO JE UKÁZKA Z KNIHY

MISTROVSTVÍ NAD OSUDEM

JAMES ALLEN

PUBLIKOVÁNO V USA

V ORIGINÁLE

THE MASTERY OF DESTINY

1909

1 české vydání 2026 vydalo jako svou 154 publikaci

nakladatelství

DOREÁNMASTER THE SUN CENTER

PŘEKLAD

JÁN MASTER

OBSAH

PŘEDMLUVA	– str. 5
I. ČINY, CHARAKTER A OSUD	– str. 6
II. VĚDA SEBEOVLÁDÁNÍ	– str. 13
III. PŘÍČINA A NÁSLEDEK V LIDSKÉM CHOVÁNÍ	– str. 19
IV. TRÉNINK VŮLE	– str. 23
V. DŮKLADNOST	– str. 26
VI. BUDOVANÍ MYSLI A BUDOVANÍ ŽIVOTA	– str. 29
VII. ROZVOJ SOUSTŘEDĚNÍ	– str. 34
VIII. PRAXE MEDITACE	– str. 40
IX. MOC ZÁMĚRU	– str. 46
X. RADOST Z DOSAŽENÍ	– str. 49

PŘEDMLUVA

Objev zákona evoluce v hmotném světě připravil lidi na poznání zákona příčiny a následku v mentálním světě. Myšlení není méně uspořádané a progresivní než hmotné formy, které myšlenku ztělesňují; a nejen buňky a atomy, ale i myšlenky a činy jsou nabitы kumulativní a selektivní energií. V oblasti myšlení a činů dobro přežívá, protože je „nejvhodnější“; zlo nakonec zaniká. Vědět, že „dokonalý zákon“ kauzality je v mysli stejně všeobjímající jako v hmotě, znamená zbavit se veškeré úzkosti ohledně konečného osudu jednotlivců a lidstva –

„Nebot' člověk je člověk a pán svého osudu“ –

a vůle v člověku, která dobývá poznání přírodního zákona, dobije poznání duchovního zákona; vůle, která v nevědomosti volí zlo, si s tím, jak se moudrost vyvíjí a objevuje, vybere dobro. Ve vesmíru zákona je konečné zvládnutí zla člověkem zajištěno. Jeho menší osudy odloučení a smutku, porážky a smrti jsou pouze disciplinárními kroky vedoucími k Velkému osudu triumfálního mistrovství. Sám nevědomky buduje, byť s odřenýma rukama a pracně skloněnou postavou, Chrám slávy, který mu má poskytnout věčný příbytek míru.

V tomto svazku jsem se pokusil sepsat několik slov, která by naznačovala tento Zákon a tento Osud a způsob jeho fungování a jeho budování; a uspořádal jsem téma tak, aby se kniha stala doprovodným svazkem ke knize *The Life Triumphant* (Vítězný život). Prvních šest a poslední kapitola se poprvé objevily v *Bibby's Quarterly* a *Bibby's Annual* (Bibbyho čtvrtletníku) a s laskavým svolením redaktora, pana Josepha Bibbyho, jsou nyní spojeny a vydány ve svazku, přičemž další tři kapitoly byly přidány, aby kniha byla souvislá a úplná.

JAMES ALLEN.

BRYNGOLEU, LLPRACOMBE, ANGLIE,
duben 1909.

ČINY, CHARAKTER A OSUD

EXISTUJE a vždy existovala rozšířená víra v Osud neboli Předurčení, tedy ve věčnou a nepochopitelnou Moc, která přiděluje určité cíle jednotlivcům i národům. Tato víra vznikla z dlouhého pozorování životních faktů. Lidé si uvědomují, že existují určité události, které nemohou ovlivnit a které nedokážou odvrátit. Například zrození a smrt jsou nevyhnutelné a mnoho životních událostí se zdá být stejně nevyhnutelných. Lidé napínají všechny nervy pro dosažení určitých cílů a postupně si uvědomují Moc, která se zdá být mimo jejich vlastní, která maří jejich chabé úsilí a jakoby se směje jejich marnému úsilí a boji. Jak lidé postupují v životě, učí se více či méně podřizovat této převládající Moci, které nerozumí, vnímajíc pouze její účinky v sobě a ve světě kolem sebe a nazývají ji různými jmény, jako Bůh, Prozřetelnost, Osud, Úděl atd.

Lidé kontemplace, jako jsou básníci a filozofové, jakoby ustupují stranou, aby sledovali pohyby této tajemné Moci, která zdánlivě na jedné straně povyšuje své oblíbence a na druhé straně bičuje své oběti, bez ohledu na zásluhy či nedostatky. Největší básníci, zejména dramatictí básníci, zobrazují tuto Moc ve svých dílech tak, jak ji pozorovali v přírodě. Řeční a římské dramatici obvykle zobrazují své hrdiny, jako by předvíдали svůj osud a podnikali kroky k jeho úniku; tím se však slepě zapojují do řady důsledků, které přinášejí zkázu, které se snaží odvrátit. Shakespearovy postavy jsou naproti tomu, stejně jako v přírodě, zobrazovány bez předvídání (kromě formy předtuchy) svého konkrétního osudu. Podle básníků tedy člověk, ať už zná svůj osud, nebo ne, nemůže ho odvrátit a každý jeho vědomý či nevědomý čin je krokem k němu.

Omar Khayyamův „*Pohyblivý prst*“ je živým vyjádřením této myšlenky Osudu:

„Pohyblivý prst píše a když napsal, jde dál: ani všechna tvá zbožnost, ani důvtip ho nepřilákají zpět, aby zrušil půl řádku, ani všechny tvé slzy nesmyjí ani slovo z něj.“

Lidé ve všech národech a dobách tak ve svém životě zažili působení této neporazitelné Moci nebo Zákona a v našem národě se tato zkušenost dnes zhmotnila v stručném přísloví: „*Člověk navrhuje, Bůh určuje.*“

Ale jakkoli se to může zdát rozporuplné, existuje stejně rozšířená víra v odpovědnost člověka jako svobodného činitele. Veškeré morální učení je potvrzením svobody člověka volit si svou cestu a utvářet si svůj osud; a trpělivé a neúnavné úsilí člověka o dosažení jeho cílů je prohlášením vědomí svobody a moci. Tato dvojí zkušenost osudu na jedné straně a svobody na straně druhé dala vzniknout nekonečnému sporu mezi věřícími ve fatalismus a zastánci svobodné vůle – sporu, který byl nedávno oživen pod názvem „*Determinismus versus svobodná vůle*“. Mezi zdánlivě protichůdnými extrémy vždy existuje „*střední cesta*“ rovnováhy, spravedlnosti nebo kompenzace, která, ačkoli zahrnuje oba extrémy, nelze ji označit za jeden nebo druhý a která oba uvádí do harmonie; a tato střední cesta je bodem kontaktu mezi dvěma extrémy. Pravda nemůže být stranou, ale svou povahou je Smiřovatelkou extrémů; a tak v záležitosti, kterou uvažujeme, existuje „*zlatý střed*“, který uvádí osud a svobodnou vůli do blízkého vztahu, v němž je skutečně vidět, že tyto dva nesporné fakty v lidském životě, pro které takové jsou, jsou pouze dvěma aspekty jednoho ústředního zákona, jednoho sjednocujícího a všeobjímajícího principu, totiž zákona kauzality v jeho morálním aspektu.

Morální kauzalita vyžaduje jak osud, tak i Svobodnou vůli, jak individuální odpovědnost, tak individuální předurčení, neboť zákon příčin musí být také zákonem následků a příčina a následek musí být vždy stejné; sled příčinných souvislostí, jak v hmotě, tak v mysli, musí být věčně vyvážený, a proto věčně spravedlivý, věčně dokonalý.

Každý následek lze tedy považovat za předem určenou věc, ale předurčující síla je příčinou, a nikoli příkazem libovolné vůle.

Člověk se ocitá v řetězci kauzality. Jeho život se skládá z příčin a následků. Je to zároveň setí i sklizeň. Každý jeho čin je příčinou, která musí být vyvážena svými následky. Volí si příčinu (to je svobodná vůle), nemůže si vybrat, změnit ani odvrátit následek (to je osud); svobodná vůle tedy představuje moc iniciovat příčiny a osud je zapojením se do následků.

Je tedy pravda, že člověk je předurčen k určitým cílům, ale sám (ačkoli si to neuvědomuje) vydal mandát; tu dobrou nebo zlou věc, před níž není úniku, způsobil svými vlastními činy. Lze zde namítnout, že člověk není zodpovědný za své činy, že to jsou následky jeho charakteru a že není zodpovědný za charakter, dobrý nebo špatný, který mu byl dán při narození. Pokud by mu byl charakter „dán“ při narození, byla by to pravda a pak by neexistoval žádný morální zákon a nebyla by potřeba morálního učení; ale charakter není dán hotový, je vyvinutý; je to ve skutečnosti důsledek, produkt samotného morálního zákona, tedy produkt činů.

Charakter je kombinovaným výsledkem nespočetného počtu činů, ve skutečnosti je to nahromadění činů, které byly takříkajíc nahromaděny jednotlivcem během obrovských věků a nesčetných životů, pomalým procesem uspořádané evoluce. Zrození člověka do tohoto života s jeho komplexním charakterem, k němuž se považuje za nezodpovědně předurčeného, bylo určeno jeho vlastními činy v minulých životech.

Člověk je činitelem svých vlastních činů; jako takový je tvůrcem svého vlastního charakteru; a jako činitel svých činů a tvůrce svého charakteru je utvářečem a formátorem svého osudu. Má moc upravovat a měnit své činy a pokaždé, když jedná, upravuje svůj charakter a s úpravou svého charakteru k dobrému nebo zlému si předurčuje nové osudy – osudy katastrofální nebo dobrotivé v souladu s povahou svých činů. Charakter je osud sám; jako pevná kombinace činů v sobě nese výsledky těchto činů. Tyto výsledky leží skryty jako morální semena v temných zákoutích charakteru a čekají na své období klíčení, růstu a plodů.

Věci, které člověka postihnou, jsou odrazem jeho samotného; osud, který ho pronásledoval, kterému nebyl schopen uniknout úsilím nebo odvrátit modlitbou, byl neúprosný démon jeho vlastních špatných činů, požadující a vynucující nápravu; požehnání a kletby, které k němu přicházejí nezvaně, jsou dozvuky zvuků, které sám vyslal.

Je to toto poznání Dokonalého Zákona, který působí skrze a nade všemi věcmi; Dokonalé Spravedlnosti, která působí ve všech lidských záležitostech a upravuje je, a která umožňuje dobrému člověku milovat své nepřátele a povznést se nad veškerou nenávist, zášť a stížnosti; neboť ví, že ho mohou stihnout jen jeho vlastní a že i když je obklopen pronásledovateli, jeho nepřátelé jsou pouze slepými nástroji bezchybné odplaty; a proto je neobviňuje, ale klidně přijímá své účty a trpělivě platí své morální dluhy.

Ale to není vše; člověk nejen splácí své dluhy; dbá na to, aby si nenadělal žádné další dluhy. Hlídá se a činí své skutky bezchybnými. Zatímco splácí zlé účty, skládá si dobré účty. Tím, že ukončuje svůj vlastní hřích, ukončuje zlo a utrpení.

A nyní se podívejme na to, jak Zákon funguje v konkrétních případech při uskutečňování osudu skrze činy a charakter. Nejprve se podíváme na tento současný život, neboť přítomnost je syntézou celé minulosti; konečný výsledek všeho, co člověk kdy myslel a udělal, je obsažen v něm.

Je patrné, že někdy dobrý člověk selže a bezskrupulózní člověk prosperuje – což je fakt, který, jak se zdá, staví všechny morální maximy o dobrých výsledcích spravedlnosti naruby – a proto mnoho lidí popírá působení jakéhokoli spravedlivého zákona v lidském životě a dokonce prohlašuje, že prosperují především ti nespravedliví. Nicméně morální zákon existuje a není měněn ani podvracen povrchními závěry. Je třeba si uvědomit, že člověk je měnící se, vyvíjející se bytost. Dobrý člověk nebyl vždy dobrý; zlý člověk nebyl vždy zlý. I v tomto životě (aniž bychom se prozatím vraceli k minulým životům) existovala doba, v mnoha případech, kdy člověk, který je nyní spravedlivý, byl nespravedlivý; kdy ten, kdo je nyní laskavý, byl krutý; kdy ten, kdo je nyní čistý, byl nečistý.

Naopak, v tomto životě byla v řadě případů doba, kdy ten, kdo je nyní nespravedlivý, byl spravedlivý; ten, kdo je nyní krutý, byl laskavý; ten, kdo je nyní nečistý, byl čistý.

Dobrý člověk, kterého dnes postihne neštěstí, tedy sklízí plody svého dřívějšího zlého setí; později sklídí šťastný plod svého současného dobrého setí; zatímco špatný člověk nyní sklízí plody svého dřívějšího dobrého setí; později sklídí plody svého současného zlého setí.

Ale když spravedlivé příčiny (důsledků, které vidíme) nejsou v tomto životě patrné, pak byly spuštěny v minulých životech; a vskutku, celý vývoj jakékoli bytosti, skrze nespočetné zrození a úmrtí a neustále se rozšiřující osudy, lze považovat za jednu dlouhou, prodlouženou, nepřerušenu linii příčin a následků; jeden nezničitelný, neustále rostoucí, neustále se měnící a vzestupný život.

Charakteristiky jsou pevné myšlenkové návyky, výsledky činů. Čin opakovaný mnohokrát se stává nevědomým nebo automatickým – to znamená, že se pak zdá, že se opakuje bez jakéhokoli úsilí ze strany konatele, takže se mu zdá téměř nemožné ho nedělat, a pak se stane mentální charakteristikou. Charakter jednotlivce při narození je tedy kombinací návyků, které si sám vybudoval vlastními myšlenkami a činy v průběhu svého vývoje, a v souladu s jeho úsilím v tomto životě se jeho charakter v budoucnu změní k dobrému nebo zlému.

Zde je chudý muž bez práce. Je poctivý a není to šmejd. Chce práci, ale nemůže ji získat. Snaží se a stále selhává. Kde je v jeho údělu spravedlnost? V tomto mužově stavu byla doba, kdy měl spoustu práce. Cítil se jí zatížen; vyhýbal se jí a toužil po pohodlí. Myslel si, jak by bylo rozkošné nemít nic na práci. Nevážil si požehnání svého údělu. Jeho touha po pohodlí je nyní uspokojena, ale ovoce, po kterém toužil a o kterém si myslel, že bude tak sladce chutnat, se mu v ústech proměnilo v popel. Dosáhl stavu, o který usiloval, totiž nemít co dělat, a je nucen v něm zůstat, dokud se důkladně nenaučí. A jistě se učí, že obvyklé pohodlí je ponižující, že nemít co dělat je stav ubohosti a že práce je ušlechtilá a požehnaná věc. Jeho dřívější touhy a činy ho přivedly tam, kde je; a nyní jeho současná touha po práci, jeho neustálé hledání a prosba o ni, stejně jistě přinese svůj vlastní blahodárný výsledek.

Překlad z originálu, editor a grafická úprava

Ján Master

2026

**NAKLADATELSTVÍ
DOREÁNMASTER THE SUN CENTER**

více o dalších knihách najdete na

www.doreanmaster.com

